

บทที่ 4

วิเคราะห์ความเป็นไปได้และเสนอแนวทางในการบังคับตามคำพิพากษา ของศาลสิงคโปร์โดยศาลไทย

จากการศึกษาในบทที่ 2 และบทที่ 3 ถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศโดยศาลไทย โดยศึกษาจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 585/2461 ซึ่งศาลไทยได้วางหลักเกณฑ์และวิธีการ อันได้แก่ 1. คำพิพากษาศาลต่างประเทศต้องถูกพิจารณาพิพากษาโดยศาลที่มีอำนาจ 2. คำพิพากษาศาลต่างประเทศต้องเป็นคำพิพากษาที่ได้วินิจฉัยถึงมูลคดีข้อพิพาทในระหว่างคู่ความอย่างเสร็จเด็ดขาด 3. คำพิพากษาศาลต่างประเทศต้องเป็นคดีที่เกี่ยวข้องหนี้เหนือบุคคล 4. วิธีการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้น โดยการนำคำพิพากษานั้นมาฟ้อง (Action on Judgment) หรือหลักฐานแห่งหนี้ ฉะนั้น จึงเห็นได้ว่าคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 585/2461 เป็นแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศโดยศาลไทย ในขณะเดียวกัน ประเทศสิงคโปร์ก็เปิดโอกาสให้แก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศสามารถนำคำพิพากษามาขอให้ศาลสิงคโปร์ดำเนินการบังคับคดีให้ได้ โดยศึกษาจากหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายหลายลักษณะอักษร ซึ่งเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศอาจใช้วิธีการนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาฟ้องโดยถือคำพิพากษานั้นเป็นมูลคดีหรืออีกวิธีหนึ่ง คือ การนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาขอให้ศาลสิงคโปร์รับจดทะเบียนคำพิพากษานั้นให้ โดยวิธีดังกล่าวเป็นไปได้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีอยู่ในประเทศสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่าวิธีการในการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามคำพิพากษาดังกล่าวโดยศาลไทยนั้น จะมีเพียงกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนำคำพิพากษามาฟ้องขอให้ศาลไทยบังคับตามให้ เพียงวิธีเดียว ดังนั้น เมื่อประเทศสิงคโปร์มีกฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ และศาลไทยเองก็มีอ้างอิงถึงหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะยอมรับบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ในส่วนนี้ ผู้เขียนจะทำการศึกษาถึงความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะทำความตกลงกับประเทศสิงคโปร์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์สามารถทำการบังคับคดีกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีอยู่ในประเทศไทยได้โดยวิธีการนำคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์ไปขอจดทะเบียนกับศาลไทย ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งนอกเหนือจากการที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์จะนำคำพิพากษาไปยื่นฟ้องคดีต่อศาลไทย โดยถือว่าคำพิพากษานั้นเป็นมูลคดีตามที่ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 2 โดยพิจารณาได้ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่เอื้ออำนวยต่อแนวความคิดเรื่องหลักอภัยที่อภัยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกัน

เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายลายลักษณ์อักษรของสิงคโปร์ทั้ง 2 ฉบับ คือ The Reciprocal Enforcement of Commonwealth Act (CAP.24) และ The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP.25) หลักการที่เป็นพื้นฐานสำคัญในขอบเขตการบังคับใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว ได้แก่ หลักอภัยที่อภัยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกัน เป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานในการที่ศาลของประเทศสิงคโปร์จะยอมบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศด้วยวิธีการจดทะเบียนคำพิพากษา กล่าวคือ ประเทศนั้นจะต้องจัดให้มีการปฏิบัติต่างตอบแทนแก่คำพิพากษาของศาลสิงคโปร์ ด้วยวิธีการจดทะเบียนคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์ในประเทศนั้น ศาลสิงคโปร์จึงจะดำเนินการรับจดทะเบียนคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศนั้นเป็นการตอบแทน

จากคำพิพากษาฎีกาที่ 585/2461 ซึ่งศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้ในตอนหนึ่งของคำพิพากษานี้ว่า “ เรื่องนี้เป็นปัญหาในกฎหมายนานาประเทศ (แผนกคดีบุคคล) อันมีหลักอยู่ว่า โดยความเคารพต่อกันและกันในระหว่างนานาประเทศทั้งหลาย ประเทศหนึ่งจะยอมรับบังคับบัญชาถือตามคำพิพากษาของศาลยุติธรรมในอีกประเทศหนึ่งเหมือนอย่างว่าจำนวนเงินตามคำพิพากษานั้นเป็นหนี้สินเกี่ยวค้ำกันอยู่ อันจะยอมให้นำมาฟ้องร้องกันได้ ” จากคำวินิจฉัยนี้จึงแสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาได้อ้างอิงแนวความคิดเรื่องหลักอภัยที่ยุติธรรมระหว่างประเทศ (Comity) อย่างชัดเจน และหลักการอภัยที่อภัยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กัน (Reciprocity) ซึ่งหลักดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หลักอภัยที่ยุติธรรมระหว่างประเทศเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดหลักการอภัยที่อภัยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกัน กล่าวคือ ศาลไทยจะยอมบังคับตามคำพิพากษาให้แก่อีกประเทศหนึ่งโดยอาศัยความสัมพันธ์ฉันมิตรด้วยอภัยที่ยุติธรรมกับประเทศใดประเทศนั้นต้องยอมบังคับตามคำพิพากษาของศาลไทยในลักษณะต่างตอบแทนที่เหมือนกันหรือเท่าเทียมกัน

ดังนั้น หลักการที่สำคัญยิ่งในการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศทั้งในประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์ ในเบื้องต้น จึงอาศัยหลักอภัยที่อภัยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกันในการยอมบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว มีความเป็นไปได้เพียงใดที่ประเทศสิงคโปร์จะทำความตกลงกับประเทศไทยเพื่อก่อให้เกิดการรับจดทะเบียนตามคำพิพากษาในประเทศไทย

จากการศึกษาถึงขอบเขตการบังคับใช้พระราชบัญญัติของประเทศสิงคโปร์ 2 ฉบับ พบว่า จะมีความแตกต่างกันในแง่ขอบเขตการบังคับใช้ กล่าวคือ The Reciprocal Enforcement of Commonwealth Act (CAP.24) เป็นการใช้นับกับประเทศสหราชอาณาจักร และประเทศในเครือจักรภพอังกฤษ ส่วน The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP.25) เป็นพระราชบัญญัติที่ใช้นับกับประเทศในเครือจักรภพอังกฤษและประเทศอื่นๆ ด้วย จึงมีความเป็นไปได้ หากประเทศสิงคโปร์จะทำความตกลงกับประเทศไทยโดยการขยายขอบเขตการบังคับใช้ The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP.25) มาใช้นับกับคำพิพากษาของศาลไทย ทั้งนี้ จะอาศัยเพียงหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกัน โดยศาลไทยจะยอมจดทะเบียนคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์เป็นการตอบแทนแก่การที่ประเทศสิงคโปร์จะยอมจดทะเบียนคำพิพากษาของศาลไทย แต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ ความเป็นไปได้อย่างขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ อันเป็นหลักสำคัญที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว อันอาจสรุปได้ว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นจะต้องเป็นคำพิพากษาในคดีแพ่ง หรือคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา โดยจะต้องมิใช่คำพิพากษาอันเกี่ยวกับความสัมพันธ์เกี่ยวกับการสมรส การจัดการทรัพย์สินของผู้ตาย การดูแลผลประโยชน์ของบุคคลไร้ความสามารถ หรือคำพิพากษาในคดีล้มละลาย และคำพิพากษาจะต้องเสร็จเด็ดขาดและถึงที่สุดระหว่างคู่ความแล้ว ไม่ว่าจะได้มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้น หรือกำลังมีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นอยู่ในต่างประเทศก็ตาม นอกจากนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อจำกัดในการที่ศาลสิงคโปร์จะรับจดทะเบียนคำพิพากษา กล่าวคือ กรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำร้องขอต่อศาลสิงคโปร์เพื่อให้ศาลสิงคโปร์ปฏิเสธการรับจดทะเบียนคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ โดยอ้างว่า คำพิพากษาศาลต่างประเทศที่นำมาขอให้จดทะเบียนมิใช่คำพิพากษาของศาลที่พระราชบัญญัตินี้ใช้นับ หรือศาลต่างประเทศที่พิจารณาพิพากษาคดีนั้นไม่มีอำนาจศาลที่จะพิจารณาพิพากษา หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศซึ่งเป็นจำเลยในคดีไม่ได้หมาย หรือคำบอกกล่าวให้เข้าไปต่อสู่อุบัติในเวลาที่เหมาะสม หรือเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศได้คำพิพากษามาโดยการฉ้อฉล หรือหากศาลสิงคโปร์จะบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศแล้ว จะเป็นการต่อความสงบเรียบร้อย หรือความยุติธรรมของประเทศสิงคโปร์

ในเรื่องของวิธีการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ตามพระราชบัญญัตินี้ คือ การที่ศาลสิงคโปร์จะบังคับตามคำพิพากษาโดยระบบวิธีการจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศเท่านั้น เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะนำคำพิพากษามาฟ้องเป็นคดีต่อศาลสิงคโปร์ตามหลักคอมมอนลอว์ไม่ได้

ผู้เขียนมีความเห็นว่า หลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวทางคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 585/2461 ซึ่งศาลไทยได้วินิจฉัยไว้ อันเป็นหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์สากลเป็นอย่างยิ่ง จึงอาจกล่าวได้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้จะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาวิธีการบังคับตามคำพิพากษาโดยระบบจดทะเบียนต่อศาลไทย นอกเหนือจากวิธีการที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์นำคำพิพากษามาฟ้องต่อศาลไทย โดยถือว่าคำพิพากษานั้นเป็นมูลคดี และในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลไทยก็สามารถนำคำพิพากษาไปขอให้ศาลสิงคโปร์รับจดทะเบียนคำพิพากษาเพื่อก่อให้เกิดการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในประเทศสิงคโปร์ หรือนำคำพิพากษาไปฟ้องคดีต่อศาลสิงคโปร์ ก็เป็นได้

ในการขยายขอบเขตการบังคับใช้ของ The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP.25) เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับสิงคโปร์ในการรับจดทะเบียนคำพิพากษาระหว่างกัน อันตั้งอยู่บนหลักการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกัน หลักการนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคกัน ดังนั้น หลักเกณฑ์เงื่อนไข วิธีการ หรือข้อจำกัดใด ๆ ในการบังคับตามคำพิพากษาของประเทศไทย และประเทศสิงคโปร์ ในการทำความตกลงร่วมกัน ย่อมได้รับการปฏิบัติในลักษณะเท่าเทียมกันทั้งสองฝ่าย

4.2 พิจารณาหลักและวิธีการในการบังคับตามคำพิพากษาระหว่างประเทศสิงคโปร์กับกลุ่มประเทศต่าง ๆ

ในการศึกษาความเป็นไปได้ในการที่ประเทศไทยจะทำความตกลงกับประเทศสิงคโปร์ โดยการยอมรับหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขตาม The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP.25) เพื่อให้สิงคโปร์ขยายขอบเขตการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามหลักการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกันดังกล่าวมาแล้ว ในส่วนนี้จะทำการศึกษาถึงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตลอดจนวิธีการที่ประเทศสิงคโปร์จะทำการบังคับตามคำพิพากษากับประเทศต่าง ๆ ที่มีการทำความตกลงกับประเทศสิงคโปร์ และออกกฎหมายอนุวัติการเพื่อรองรับความตกลงดังกล่าว เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาไปสู่การทำความตกลงระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศไทย ในรูปของสนธิสัญญาทวิภาคี โดยพิจารณาดังนี้คือ

4.2.1 การบังคับตามคำพิพากษาระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศสหราชอาณาจักร

4.2.2 การบังคับตามคำพิพากษาระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศมาเลเซีย

4.2.1 การบังคับตามคำพิพากษาระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศสหราชอาณาจักร

กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ใช้เรื่องการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ได้แก่ The Administration of Justice Act 1920 เป็นพระราชบัญญัติที่ใช้กับคำพิพากษาของศาลของประเทศในเครือจักรภพ สำหรับประเทศในเครือจักรภพนั้นจะมีการขยายขอบเขตการบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ไปถึงประเทศใดก็ตามเมื่อเป็นที่พอใจแก่สหราชอาณาจักรว่าประเทศนั้นมีการปฏิบัติในลักษณะต่างตอบแทนในการบังคับตามคำพิพากษาของสหราชอาณาจักรเป็นอย่างดีเหมือนกัน (มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติ) ปัจจุบันได้มีการขยายขอบเขตการบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ไปยังประเทศต่างๆ ในเครือจักรภพหลายประเทศ เช่น ออสเตรเลีย เบลูมูดา กานา นิวซีแลนด์ ศรีลังกา เคนยา เป็นต้น¹ จะเห็นได้ว่า สิงคโปร์ เป็นประเทศหนึ่งในเครือจักรภพจึงอยู่ภายใต้การบังคับใช้ของกฎหมายฉบับนี้

วิธีการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นวิธีการบังคับตามคำพิพากษาโดยระบบวิธีจดทะเบียน โดยศาลที่ได้รับคำร้องขอให้บังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะมีดุลพินิจในการที่จะรับจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ต่อเมื่อศาลเห็นว่าเป็นความสะดวกและยุติธรรม คำพิพากษาที่ศาลรับจดทะเบียนให้จะมีผลเสมือนว่าเป็นคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศที่จดทะเบียนนั่นเอง²

ในส่วนของวิธีการจดทะเบียนนั้น เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของ Superior Court ในประเทศในเครือจักรภพสามารถนำคำพิพากษามาขอให้ High Court ในประเทศอังกฤษ High Court ในไอร์แลนด์เหนือหรือ Court of Session ในสกอตแลนด์ รับจดทะเบียนคำพิพากษาดังกล่าวได้ โดยจะต้องทำการจดทะเบียนคำพิพากษากภายใน 12 เดือน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษานั้น แต่ถ้าหากเป็นความจำเป็น ลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอต่อศาลให้ขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ ตามที่ศาลซึ่งรับจดทะเบียนจะอนุญาต

หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่ศาลอังกฤษจะใช้พิจารณาในการยอมบังคับตามคำพิพากษาประเทศในเครือจักรภพนั้น มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ คือ คำพิพากษานั้นจะต้องกำหนดให้ชำระเงินเป็นจำนวนที่แน่นอน (มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติ) และเหตุที่จะทำให้ศาลอังกฤษไม่รับจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศ หากปรากฏกรณีใดกรณีหนึ่งหรือหลายกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9(2) แห่งพระราชบัญญัติ ได้แก่ ศาลต่างประเทศไม่มีอำนาจในการ

¹Lord Hailsham, Halbury's Laws of England. Vol.8, 1974, p.491-492

²J.D. Mcclean and K.W. Patchett, The Recognition and Enforcement of Judgments and Orders and the Service of Process within the Commonwealth, p.7

พิจารณาพิพากษาคดี หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ยอมรับอำนาจของศาลนั้น หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ได้รับหมายแจ้งวันนัดพิจารณาคดี และไม่เข้าร่วมในกระบวนการพิจารณาคดี หรือเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้คำพิพากษามาโดยการฉ้อฉล หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาแสดงให้เห็นว่ามีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นอยู่ หรือเขามีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำพิพากษานั้นได้ในศาลต่างประเทศ หรือคำพิพากษาศาลต่างประเทศขัดต่อความสงบเรียบร้อยในอังกฤษ

เมื่อศาลอังกฤษรับจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว นับแต่วันที่คำพิพากษาได้รับการจดทะเบียนแล้ว คำพิพากษานั้นจะมีผลและสภาพบังคับ รวมถึงกระบวนการดำเนินการภายหลังจากนั้น เสมือนหนึ่งว่าเป็นคำพิพากษาของศาลอังกฤษเอง (มาตรา 9(3) แห่งพระราชบัญญัติ) ส่วนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาร้องขอให้จดทะเบียน ให้นำไปรวมกับจำนวนเงินที่ระบุในคำพิพากษา โดยถือว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาต้องชำระเงินเพิ่มขึ้นจากเดิมที่ระบุในคำพิพากษา (มาตรา 9 (3) (c) แห่งพระราชบัญญัติ)

เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลในประเทศเครือจักรภพ สามารถที่จะทำการฟ้องร้องลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยอาศัยคำพิพากษา ซึ่งอาจได้รับการจดทะเบียนตาม The Administration of Justice Act 1920 เป็นมูลคดีต่อศาลอังกฤษ ตามวิธีการของคอมมอนลอว์ แต่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการฟ้องร้องเอง เว้นแต่ศาลอังกฤษจะสั่งเป็นอย่างอื่น (มาตรา 9 (5) แห่งพระราชบัญญัติ)

4.2.2 การบังคับตามคำพิพากษาระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศมาเลเซีย

เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายลายลักษณ์อักษรของประเทศสิงคโปร์ในเรื่องการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ จะพบว่า มีเพียงประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีวิธีการในการตั้งระบบการจดทะเบียนคำพิพากษาร่วมกับสิงคโปร์อย่างเป็นทางการ อันเนื่องมาจากเหตุผลทางประวัติศาสตร์ที่ทั้งสองประเทศนี้เคยอยู่ในอาณานิคมของสหราชอาณาจักรด้วยกันมาก่อน ระบบกฎหมายของทั้งสองประเทศจึงมีโอกาที่จะประสานกันได้ง่าย อย่างไรก็ตาม แม้ความร่วมมือในเรื่องการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศของสิงคโปร์และมาเลเซียจะมีได้เกิดจากผลงานของสมาคมอาเซียนเองก็ตาม แต่ก็น่าจะได้ว่าความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศเป็นตัวอย่างที่สำคัญยิ่งในประเทศอาเซียน อันเป็นแนวทางพัฒนาความร่วมมือกับประเทศอาเซียนอื่น ๆ ต่อไปได้อย่างดี ดังนั้น ในส่วนนี้ผู้เขียนจะขอทำการศึกษา

ถึงกฎหมายของประเทศมาเลเซีย ในการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ เพื่อพิจารณาว่า การที่ประเทศสิงคโปร์ยอมบังคับตามคำพิพากษาของศาลมาเลเซีย บนพื้นฐานของหลักถ้อยที่ ถ้อยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กันนั้น กฎหมายของมาเลเซียได้วางหลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขในการ ยอมบังคับตามคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์ในลักษณะเช่นใด

เช่นเดียวกันกับประเทศสิงคโปร์ ระบบกฎหมายมาเลเซียได้รับอิทธิพลจาก กฎหมายอังกฤษ ดังนั้น ในเรื่องการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ จึงได้เดินตาม แนวทางพระราชบัญญัติของอังกฤษสองฉบับคือ The Administration of Justice Act 1920 และ The Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933

กฎหมายมาเลเซียซึ่งมีบทบัญญัติตามแนวทางแห่งกฎหมายอังกฤษดังกล่าวคือ The Reciprocal Enforcement of Judgments Ordinance 1949, 1958 และ 1972 กฎหมาย ฉบับนี้กำหนดวิธีการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศว่า จะต้องนำคำพิพากษานั้นมาขอจด ทะเบียนในประเทศมาเลเซียเสียก่อน เมื่อจดทะเบียนแล้วสามารถนำคำพิพากษานั้นไปบังคับคดี ได้เลย โดยไม่ต้องมีคำพิพากษาของศาลมาเลเซียซ้ำซ้อนอีก อย่างไรก็ตาม คำพิพากษาที่จะนำ มาขอจดทะเบียนได้จะต้องเป็นคำพิพากษาที่เสร็จเด็ดขาด และถึงที่สุดของศาลสูง (High Court) แห่งประเทศที่ยอมให้มีการบังคับตามคำพิพากษาของศาลสูงมาเลเซีย โดยวิธีการจดทะเบียนได้ ในลักษณะต่างตอบแทนกันเท่านั้น สำหรับประเทศในกลุ่มอาเซียน ในปัจจุบันมีแต่เพียง ประเทศสิงคโปร์เท่านั้นที่มีหลักการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กันกับประเทศมาเลเซียใน เรื่องดังกล่าว

น่าสังเกตว่า คำว่า “คำพิพากษาศาลต่างประเทศ” ตามกฎหมายฉบับนี้ นอกจาก จะหมายถึงคำพิพากษาในคดีแพ่งแล้ว ยังหมายความรวมถึงคำพิพากษาในคดีอาญาในส่วนที่มีผล อย่างคดีแพ่งในทำนองคดีแพ่งอันเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาของไทยอีกด้วย และหากเป็นประเทศ สมาชิกของเครือจักรภพ (Commonwealth) ด้วยกันเองแล้ว คำว่า “คำพิพากษา” ยังหมายความ รวมถึงคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการด้วย ดังนั้น หากมีคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการจากประเทศ สิงคโปร์ ก็อาจนำคำชี้ขาดนั้นมาขอจดทะเบียนในทำนองเดียวกับคำพิพากษาศาลสูงสิงคโปร์แล้ว มีผลบังคับกันได้ทันทีในประเทศมาเลเซียได้³

---

³วิทิต มั่นตากรณ์, “ความร่วมมือทางศาลเกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษาต่างประเทศ แ่งคิดแนวอาเซียน”, *ตุลพาท* 31 (มีนาคม - เมษายน 2527) : 93

หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะขอให้ศาลมาเลเซียดำเนินการจดทะเบียนให้ คือ คำพิพากษาศาลต่างประเทศจะต้องเป็นคำพิพากษาที่ถึงที่สุด และเสร็จเด็ดขาด และมีผลผูกพันคู่กรณีแล้ว และต้องเป็นคำพิพากษาที่สั่งให้ชำระเงินจำนวนใดจำนวนหนึ่งซึ่งมิได้เกี่ยวกับหนี้ ภาษีอากร หรือการลงโทษอย่างอื่น ๆ และหากในวันที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ นำคำพิพากษานั้นมาขอให้ศาลมาเลเซียจดทะเบียนให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า คำพิพากษานั้นได้รับการบังคับให้ทั้งหมดแล้ว หรือคำพิพากษานั้นไม่สามารถบังคับได้ในประเทศที่มีการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นเอง ศาลมาเลเซียก็จะไม่รับจดทะเบียนให้⁴

อย่างไรก็ตาม หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาแสดงให้เห็นว่ามีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ศาลมาเลเซียจะยกเลิกหรือเพิกถอนการรับจดทะเบียนคำพิพากษานั้น คือ⁵

1. คำพิพากษานั้นมิใช่คำพิพากษาของศาลอันอยู่ในขอบข่ายของกฎหมายฉบับนี้ กล่าวคือ ประเทศนั้นมิได้มีหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่างตอบแทนกับประเทศมาเลเซีย
2. ศาลต่างประเทศมิได้มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดี
3. ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีได้รับคำบอกกล่าวให้ไปต่อสู้คดีในเวลาที่เหมาะสม และมีได้เข้าไปต่อสู้คดีนั้น
4. คำพิพากษาศาลต่างประเทศได้มาโดยการฉ้อฉล
5. การที่จะรับจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศ จะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประเทศมาเลเซีย
6. สิทธิตามคำพิพากษามีได้ตกแก่ผู้ที่ขอจดทะเบียนคำพิพากษานั้น

สำหรับผลของการที่ศาลมาเลเซียจะรับจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศแล้ว คือ คำพิพากษาศาลต่างประเทศที่ได้รับการจดทะเบียนแล้ว จะมีอำนาจและผลบังคับเสมือนหนึ่งเป็นคำพิพากษาของศาลสูง (High Court) แห่งประเทศมาเลเซียเอง

---

⁴A.H. Mohamed, "Malaysia : Reciprocal Enforcement of judgments and Service of Processes", in 1980 ASEAN Comparative Law Series, Reciprocal Enforcement of Judgments and Service of Processes, Vol. 6, 1982, pp.16-17

⁵Ibid., p.18

สำหรับผลของการที่ศาลมาเลเซียจะรับจดทะเบียนคำพิพาทศาลต่างประเทศแล้ว คือ คำพิพาทศาลต่างประเทศที่ได้รับการจดทะเบียนแล้ว จะมีอำนาจและผลบังคับเสมือนหนึ่งเป็นคำพิพาทของศาลสูง (High Court) แห่งประเทศมาเลเซียเอง

4.3 วิเคราะห์หลักและวิธีการในการบังคับตามคำพิพาทระหว่างประเทศสิงคโปร์ กับกลุ่มประเทศต่าง ๆ

จากการศึกษาถึงหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ หรือข้อจำกัดใด ๆ ในการบังคับตามคำพิพาทระหว่างประเทศสิงคโปร์และกลุ่มประเทศต่าง ๆ ตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรนั้น จะสังเกตเห็นถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรส่วนใหญ่ของประเทศสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศต่าง ๆ ซึ่งแยกเป็น 2 กลุ่ม มีหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการส่วนใหญ่ที่คล้ายคลึงกัน และอาจมีความแตกต่างอยู่บ้างเล็กน้อย อันอาจสรุปได้ดังนี้

หลักเกณฑ์ที่มีความคล้ายคลึงกันระหว่างประเทศสิงคโปร์และกลุ่มประเทศต่าง ๆ

1. การบังคับตามคำพิพาทศาลต่างประเทศในระหว่างประเทศสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศต่าง ๆ ต้องอยู่บนหลักพื้นฐานของหลักอภัยที่ถ้อยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกัน อันจะนำมาเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการบังคับตามคำพิพาทศาลต่างประเทศ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์อันแรกในการนำมาพิจารณาเมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพาทของประเทศหนึ่งได้มีคำขอให้ศาลของอีกประเทศหนึ่ง ดำเนินการบังคับตามคำพิพาทให้

2. คำพิพาทของศาลในระหว่างประเทศสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดการบังคับคดีในประเทศในกลุ่มดังกล่าวนี้ ต้องเป็นคำพิพาทในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องด้วยหนี้เงินเท่านั้น โดยจะต้องไม่ใช่คำพิพาทที่เกี่ยวกับคดีล้มละลาย คดีภาษีอากร คำพิพาทเกี่ยวกับสถานะหรือความสามารถของบุคคล และต้องไม่ใช่คำพิพาทที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินทางมรดกหรือทรัพย์สินของนิติบุคคล และคำพิพาทที่เกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดู

3. คำพิพาทของศาลในระหว่างประเทศสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดการบังคับตามคำพิพาทระหว่างกันนั้น ต้องเป็นคำพิพาทที่ถึงที่สุด และเสร็จเด็ดขาดแล้ว

4. วิธีการในการบังคับตามคำพิพากษาระหว่างกันตามกฎหมายลายลักษณ์อักษร ระหว่างประเทศสิงคโปร์และกลุ่มประเทศต่าง ๆ โดยการที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาที่อยู่ในขอบเขตของพระราชบัญญัตินั้น ๆ ขอยื่นขอจดทะเบียนต่อศาลสูงในประเทศดังกล่าว

5. ข้อจำกัดในการบังคับตามคำพิพากษาที่ศาลของประเทศที่ได้รับคำร้องขอ จะนำมาใช้พิจารณาในการบังคับตามคำพิพากษา ได้แก่ ศาลต่างประเทศที่พิจารณาพิพากษาคดีนั้น ไม่มีอำนาจศาล หรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลต่างประเทศ ขัดต่อหลักความยุติธรรม เช่น ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีได้รับคำบอกกล่าวในเวลาที่เพียงพอที่จะเข้าไปต่อสู้คดี หรือเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้รับคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาโดยการฉ้อฉล หรือการรับจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศ จะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

6. อำนาจของศาลระหว่างประเทศสิงคโปร์และกลุ่มประเทศต่าง ๆ โดยศาลที่ได้รับคำร้องขอจะมีดุลพินิจในการที่จะรับจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ต่อเมื่อเห็นว่าเป็นความสะดวกและจะก่อให้เกิดความยุติธรรม

หลักเกณฑ์ที่มีความแตกต่างระหว่างประเทศสิงคโปร์และกลุ่มประเทศต่าง ๆ ได้แก่ กำหนดระยะเวลาในการที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ จะยื่นคำร้องขอจดทะเบียน กล่าวคือ หากเป็นการบังคับตามคำพิพากษาโดยอาศัยกฎหมายลายลักษณ์อักษร The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP.25) ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้แบ่งขอบเขตการบังคับใช้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหนึ่งใช้บังคับกับประเทศในเครือจักรภพ และอีกส่วนใช้บังคับกับประเทศอื่น ๆ ด้วย โดยมีกำหนดระยะเวลาในการที่ High Court จะรับจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามคำร้องขอของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาที่แตกต่างกัน คือ หากเป็นคำพิพากษาของประเทศต่าง ๆ นอกเหนือประเทศเครือจักรภพ เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องร้องขอจดทะเบียนคำพิพากษาคือ High Court ภายในระยะเวลา 6 ปี หลังจากวันที่ศาลมีคำพิพากษา หากในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นอยู่ในศาลต่างประเทศ กำหนดระยะเวลา 6 ปี นับแต่วันที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นเสร็จสิ้นลง และหากตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับประเทศในกลุ่มเครือจักรภพ ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะต้องนำมาร้องขอให้ศาลสูงจดทะเบียน ภายในระยะเวลา 12 เดือน นับจากวันที่ศาลมีคำพิพากษา หรือขยายระยะเวลาดังกล่าวได้หาก High Court อนุญาต

ส่วนการบังคับตามคำพิพากษาโดยอาศัยกฎหมายลายลักษณ์อักษร The Reciprocal Enforcement of Commonwealth Act (CAP.24) ของประเทศสิงคโปร์ และการบังคับตามคำพิพากษาโดยประเทศสหราชอาณาจักร และมาเลเซีย มีกำหนดระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องนำคำพิพากษามาขอให้ศาลสูงดำเนินการรับจดทะเบียนคำพิพากษาภายในระยะเวลา 12 เดือน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

มีข้อสงสัยเกี่ยวกับว่า ในกรณีที่คำพิพากษาเกิดจากศาลของประเทศอังกฤษซึ่งเป็นประเทศในกลุ่มสหราชอาณาจักร และเป็นประเทศเครือจักรภพ จึงตกอยู่ภายใต้ขอบเขตการบังคับใช้ของกฎหมายลายลักษณ์อักษรของสิงคโปร์ว่าด้วยการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศทั้งสองฉบับ ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของประเทศอังกฤษจะขอให้ศาลสิงคโปร์ดำเนินการบังคับตามคำพิพากษาให้ นั่น กฎหมายฉบับใดจะมีผลในการนำมาใช้บังคับ ในกรณีดังกล่าวนี้ ผู้เขียนเห็นว่า เมื่อพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ และวิธีการตาม The Reciprocal Enforcement of Commonwealth Act (CAP.24) และ The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP.25) กฎหมายไม่ได้ระบุถึงกรณีดังกล่าวไว้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องพิจารณาถึงกฎหมายที่เอื้ออำนวย และให้ประโยชน์แก่ตนมากที่สุด ซึ่งถ้าพิจารณาตาม The Reciprocal Enforcement of Commonwealth Act (CAP.24) แล้ว เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของประเทศอังกฤษจะสามารถร้องขอให้ศาลสิงคโปร์ดำเนินการบังคับตามคำพิพากษาโดยวิธีการจดทะเบียนคำพิพากษา หรือนำคำพิพากษานั้นมาฟ้องให้มีการบังคับคดีตามหลักเกณฑ์คอมมอนลอว์ ได้ ซึ่งกฎหมายได้ให้ทางเลือกไว้มากกว่า The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP.25) ซึ่งใช้วิธีการจดทะเบียนคำพิพากษาเท่านั้น

จากการวิเคราะห์ถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการบังคับตามคำพิพากษาตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรระหว่างประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และสหราชอาณาจักร ซึ่งจะพบว่ากฎหมายดังกล่าวมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่คล้ายคลึงกันมาก ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ที่ศาลไทยได้วางแนวทางในเรื่องการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ โดยตัดสินไว้ในฎีกาที่ 585/2461 ตามที่ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 2 ผู้เขียนมีความเห็นว่า หลักเกณฑ์ต่างๆ ในเรื่องการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศของประเทศสิงคโปร์ และหลักเกณฑ์ในประเทศสหราชอาณาจักร และประเทศมาเลเซีย ที่มีการปฏิบัติต่างตอบแทนกับประเทศสิงคโปร์ กับหลักเกณฑ์ตามแนวคำพิพากษาของศาลไทยนั้น มีความคล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก กล่าวคือศาลไทยได้วางหลักพื้นฐานของหลักอัยาศัยไมตรีและหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติตอบแทนระหว่างกัน

และคำพิพากษาของศาลต่างประเทศต้องเป็นคำพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องเฉพาะหนี้เงิน รวมถึงคำพิพากษาศาลต่างประเทศต้องถึงที่สุดแลเสร็จเด็ดขาด และในเรื่องข้อจำกัดในการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ศาลไทยได้กล่าวถึงข้อพิจารณาในการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศว่า ศาลต่างประเทศที่พิจารณาพิพากษาคดีต้องเป็นศาลที่มีอำนาจ ส่วนในเรื่องข้อจำกัดอื่น ๆ เช่น การที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศได้คำพิพากษามาโดยการฉ้อฉล หรือหากมีการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือหลักแห่งความยุติธรรม มิได้มีการกล่าวไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 585/2461 คงเป็นเพียงเพราะว่าศาลยังมีได้วินิจฉัยไปถึงประเด็นดังกล่าว คงมิใช่กรณีที่ศาลไทยจงใจจะไม่นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาเป็นข้อพิจารณาในการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ส่วนในเรื่องของการให้อำนาจศาลที่ได้รับคำร้องใช้ดุลพินิจในการที่จะรับจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศเมื่อเห็นว่าเป็นความสะดวก และจะก่อให้เกิดความยุติธรรม ผู้เขียนมีความเห็นว่าหลักในการใช้ดุลพินิจของศาลดังกล่าวนี้ น่าจะเป็นข้อจำกัดในการรับจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศ อีกกรณีหนึ่งที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ต้องพิสูจน์ให้ศาลที่จะรับจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศเห็นว่าการดำเนินการบังคับตามคำพิพากษาดังกล่าว จะเป็นการสะดวกในการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา และก่อให้เกิดความยุติธรรมในการรับจดทะเบียนคำพิพากษาของศาลต่างประเทศนั้น หลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจของศาลที่ได้รับคำร้องขอดังกล่าว จึงควรเป็นข้อพิจารณาข้อหนึ่งที่ศาลไทยควรจะนำมาใช้ในการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาความร่วมมือในการทำความตกลงในรูปของสนธิสัญญาทวิภาคีระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศไทย ว่าด้วยเรื่องการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศมีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต จากการที่ผู้เขียนได้ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ในการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศของประเทศสิงคโปร์ และหลักเกณฑ์ว่าด้วยการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศของประเทศสหราชอาณาจักร และประเทศมาเลเซีย ที่คำพิพากษาของศาลสิงคโปร์สามารถก่อให้เกิดการดำเนินการบังคับคดีได้ในกลุ่มประเทศเหล่านั้น และในขณะเดียวกัน คำพิพากษาของประเทศสหราชอาณาจักรและประเทศมาเลเซียก็สามารถก่อให้เกิดการดำเนินการบังคับคดีได้ในประเทศสิงคโปร์ ประกอบกับการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยอาศัยแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 585/2461 ของศาลไทย ที่ได้วางแนวทาง อันเป็นหลักเกณฑ์ในการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ซึ่งพบว่าหลักเกณฑ์ เงื่อนไขในประเทศต่าง ๆ มีความคล้ายคลึงกันเป็นอย่างยิ่ง ผู้เขียนจึงเห็นว่า แนวทางสำหรับการทำความตกลงระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศไทย ในรูปของสนธิสัญญาทวิภาคี โดยการนำหลักเกณฑ์ที่ได้ศึกษามาดังกล่าวมากำหนดไว้เป็นแนวทางในการบังคับตามคำ

พิพาทระหว่างประเทศสิงคโปร์กับประเทศไทย และในเรื่องวิธีการบังคับตามคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์ โดยศาลไทยนั้น เมื่อได้มีการทำความตกลงในรูปของสนธิสัญญาวิภาคีแล้ว ศาลไทยอาจใช้วิธีการรับจดทะเบียนคำพิพากษาตามที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์ร้องขอ ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งนอกเหนือไปจากการนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาฟ้องบังคับคดี โดยถือว่าคำพิพากษานั้นเป็นมูลคดีตามที่ศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้ตามคำพิพากษาศาลฎีกา 585/2461

4.4 พิจารณาหลักและวิธีการตามข้อเสนอเรื่องการยอมรับบังคับตามคำพิพากษาในคดีแพ่งและพาณิชย์ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรสเปน

ในการจัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางศาลในคดีแพ่งระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรสเปน สืบเนื่องมาจากการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้เดินทางไปประเทศสเปน และมีการเจรจากันในปี พ.ศ.2538 โดยการทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางศาลระหว่างราชอาณาจักรไทยและสเปน ได้ยึดถือตามหลักความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางศาลระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางศาลระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐจีน เป็นแบบอย่าง ซึ่งฝ่ายสเปนได้ตอบตกลงในหลักการ และเพิ่มเติมในเรื่องการยอมรับบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องประเทศไทยไม่เคยจัดทำกับประเทศใดมาก่อน ทางผู้แทนฝ่ายไทยจึงปฏิเสธไม่รับหลักในเรื่องดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันที่ผู้เขียนกำลังศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้มีการลงนามย่อในความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางศาลระหว่างราชอาณาจักรไทย และราชอาณาจักรสเปน แล้ว

ในส่วนนี้ ผู้เขียนจะศึกษาถึงหลักเกณฑ์ในเรื่องการยอมรับบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ที่ทางฝ่ายสเปนได้เสนอทำความตกลงเรื่องนี้กับไทย (ซึ่งต่อไปหากมีการกล่าวถึงจะเรียกว่า ร่างความตกลงเรื่องการยอมรับบังคับตามคำพิพากษาในคดีแพ่งและพาณิชย์ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรสเปน) ซึ่งผู้แทนทางฝ่ายไทยได้ปฏิเสธที่จะยอมรับดังกล่าวแล้วนั้น โดยจะหยิบยกถึงประเด็นตามร่างข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางศาลระหว่างไทยกับสเปน มาศึกษาเป็นแนวทางว่า หากประเทศไทยต้องการที่จะพัฒนาความร่วมมือทางศาลในเรื่องการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ โดยอาศัยหลักการดังกล่าวทำความตกลงในรูปแบบสนธิสัญญาวิภาคีกับประเทศสิงคโปร์ หลักการดังกล่าวจะได้รับการยอมรับมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาได้ดังนี้

มาตรา 1 บัญญัติถึงขอบเขตการใช้ในเรื่องการยอมรับบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ว่าให้ใช้เฉพาะคำพิพากษาในคดีแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 2 ได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในการที่ศาลที่ได้รับคำร้องขอจะปฏิเสธการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ในกรณีดังต่อไปนี้

- 1) ศาลที่ได้รับคำร้องขอพิจารณาแล้วเห็นว่า หากมีการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศนั้น จะเป็นการก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตย ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และผลประโยชน์ของรัฐ
- 2) คำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ไม่สามารถบังคับได้ตามกฎหมายของประเทศที่ศาลมีคำพิพากษา
- 3) คำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เกิดจากศาลที่ไม่มีเขตอำนาจเหนือคดี ตามมาตรา 3
- 4) คำพิพากษาเกิดจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีโดยขาดนัด คู่สัญญาฝ่ายที่แพ้คดีไม่ได้รับหมายเรียกโดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่สามารถเข้าไปต่อสู้คดีได้ในเวลาที่เพียงพอ ตามกฎหมายของประเทศที่ทำการพิจารณาพิพากษา
- 5) ถ้าคำพิพากษาของศาลต่างประเทศที่ได้มีการขอให้บังคับตาม อยู่ในระหว่างที่มีการฟ้องร้องโดยคู่ความเดียวกัน หรือมีข้อเท็จจริงเดียวกัน หรือได้มีการขอให้มีการยอมรับบังคับตามคำพิพากษาโดยประเทศที่สามเช่นเดียวกัน

มาตรา 3 บัญญัติถึงเขตอำนาจศาลซึ่งศาลที่ได้รับคำร้องขอจะได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาอำนาจศาล

- 1) ในขณะที่ได้มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี ต้องปรากฏว่าจำเลยมีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ในประเทศที่ศาลมีคำพิพากษานั้น
- 2) การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอันเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ ต้องปรากฏว่าจำเลยมีสถานประกอบธุรกิจอยู่ในประเทศที่มีคำพิพากษา
- 3) จำเลยยอมรับอำนาจศาลอย่างชัดแจ้ง และทำเป็นลายลักษณ์อักษร
- 4) จำเลยสมัครใจเข้าต่อสู้คดี โดยปราศจากการต่อสู้เรื่องเขตอำนาจศาล

- 5) กรณีมีข้อพิพาทเรื่องสัญญา สัญญาจะต้องถูกทำขึ้น หรือการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศที่ศาลมีคำพิพากษานั้น
- 6) หากกรณีเป็นเรื่องละเมิด ต้องปรากฏว่า การกระทำละเมิดเกิดขึ้นในประเทศที่ศาลมีคำพิพากษานั้น
- 7) หากกรณีเป็นเรื่องสถานะของบุคคล ผู้ฟ้องต้องมีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ในประเทศที่ศาลมีคำพิพากษา
- 8) กรณีเป็นเรื่องหนี้ ต้องปรากฏว่าลูกหนี้ต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในประเทศที่ศาลมีคำพิพากษานั้น
- 9) กรณีเป็นเรื่องมรดก ต้องปรากฏว่าบุคคลที่ตายต้องมีภูมิลำเนาหรือทรัพย์สินอยู่ในประเทศที่ศาลมีคำพิพากษา ในขณะที่ถึงแก่ความตาย
- 10) หากวัตถุแห่งการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีเป็นอสังหาริมทรัพย์ ต้องปรากฏว่าอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในประเทศที่ศาลมีคำพิพากษา

มาตรา 4 บัญญัติถึงการจัดส่งคำร้องขอ โดยมีหลักว่า

คำร้องขอให้มีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษา จะจัดส่งโดยคู่สัญญาโดยตรงไปยังศาลที่มีอำนาจในการยอมรับบังคับตามคำพิพากษา หรือการจัดส่งโดยศาลของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไปยังศาลของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีอำนาจในการยอมรับบังคับตามคำพิพากษา โดยผ่านเจ้าหน้าที่ที่เป็นศูนย์กลาง คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของคู่สัญญา

มาตรา 5 บัญญัติถึงเรื่องภาษา ของคำขอให้มีการยอมรับบังคับตามคำพิพากษา และเอกสารแนบท้ายอื่นใด ต้องได้รับการแปลเป็นภาษาของรัฐที่ได้รับคำร้องขอ หรือภาษาอังกฤษ

มาตรา 6 บัญญัติถึงเอกสารแนบประกอบคำขอให้ดำเนินการการบังคับตามคำพิพากษา คือ

- 1) สำเนาคำพิพากษา ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับแสดงให้เห็นถึงความถูกต้อง
- 2) เอกสารที่มีการรับรองว่า คำพิพากษามีผลบังคับได้ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในคำพิพากษา

- 3) ในกรณีคำพิพากษาขาดนัด ต้องมีสำเนาหมายเรียกคู่ความฝ่ายที่ขาดนัดในการพิจารณาคดี ซึ่งได้รับการรับรอง
- 4) คำแปลซึ่งได้รับการรับรองว่าถูกต้องของเอกสารดังกล่าวเป็นภาษาของรัฐที่ได้รับคำร้องขอ หรือภาษาอังกฤษ

มาตรา 7 บัญญัติถึงเรื่องคำร้องขอให้มีการยอมรับบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ โดยจะต้องเป็นไปตามวิธีการดำเนินกระบวนวิธีตามกฎหมายของรัฐที่ได้รับคำร้องขอ และศาลจะต้องตรวจสอบว่าคำพิพากษาที่ได้รับการร้องขอให้ดำเนินการบังคับคดี เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในร่างความตกลงครบถ้วน และศาลจะไม่พิจารณาตรวจสอบไปถึงเนื้อหาของคำพิพากษา

มาตรา 8 บัญญัติถึงเรื่องผลของการยอมรับบังคับตามคำพิพากษาว่า คำพิพากษาศาลต่างประเทศที่จะได้รับการยอมรับบังคับตามในรัฐที่ได้รับคำร้องขอ จะมีผลบังคับเสมือนราวกับว่าเป็นคำพิพากษาของศาลในประเทศนั่นเอง

จากการศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการในการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ตามร่างความตกลงระหว่างราชอาณาจักรไทยและสเปน ผู้เขียนจะทำการวิเคราะห์ว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าว มีความเป็นไปได้เพียงใด หากประเทศไทยจะใช้หลักเกณฑ์นี้ในการทำความตกลงกับประเทศสิงคโปร์ โดยจะทำการวิเคราะห์เรียงตามลำดับมาตราดังนี้

1. มาตรา 1 ของร่างความตกลง มีความสอดคล้องกับกฎหมายลักษณะอักษรของประเทศสิงคโปร์ ที่กำหนดขอบเขตในการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศเฉพาะในคดีแพ่ง ซึ่งมีใช้คำพิพากษาอันเกี่ยวกับความสัมพันธ์เกี่ยวกับการสมรส การจัดการทรัพย์สินของผู้ตาย การดูแลผลประโยชน์ของบุคคลไร้ความสามารถ และมีใช้คำพิพากษาในคดีล้มละลาย คำพิพากษาอันเกี่ยวกับภาษี ค่าปรับ หรือโทษทางอาญา

ผู้เขียนเห็นว่า ตามร่างความตกลงดังกล่าว ซึ่งมีขอบเขตการใช้กับคดีแพ่ง หากเป็นกรณีนี้เหนือบุคคลแล้ว มิได้มีการกำหนดไว้แน่ชัดว่าต้องเป็นการกำหนดจำนวนเงินที่แน่นอน จึงควรเพิ่มความตกลงในเรื่องนี้เข้าไปด้วย เพื่อเป็นการสะดวกต่อศาลที่ได้รับคำร้องจะบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ

2. มาตรา 2 ของร่างความตกลง ฯ นั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายลายลักษณ์อักษรของประเทศสิงคโปร์ พบว่า ได้บัญญัติไว้ถึงหลักเกณฑ์ที่เป็นข้อจำกัดในการที่ศาลที่ได้รับคำร้องขอจะปฏิเสธในการยอมรับบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันหรือมีความสอดคล้องกัน อันได้แก่ คำพิพากษาของศาลต่างประเทศที่เกิดจากศาลที่ไม่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษา การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือกรณีคำพิพากษาของศาลต่างประเทศเกิดจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีโดยขาดนัด และจำเลยไม่ได้รับหมายเรียกโดยถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อเข้ามาต่อสู้คดีในเวลาที่เหมาะสม

ส่วนข้อจำกัดที่เป็นประเด็นสำคัญที่ร่างความตกลง ฯ นี้ มิได้กล่าวถึง คือ กรณีเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศได้คำพิพากษามาโดยการฉ้อฉล ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าหากจะมีการนำหลักเกณฑ์ตามร่างความตกลง ฯ นี้มาใช้ ควรจะเพิ่มข้อตกลงนี้เข้าไปอันเป็นข้อจำกัดอีกข้อหนึ่ง เพราะการกระทำอันเป็นการฉ้อฉลเป็นการแสดงถึงเจตนาอันไม่สุจริต ที่กระทำการโดยปิดบัง ซ่อนเร้น หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นหลงเชื่อ คำพิพากษาของศาลต่างประเทศอันได้มาโดยการฉ้อฉลจึงไม่สมควรที่จะได้รับการยอมรับบังคับตามคำพิพากษา

3. มาตรา 3 ของร่างความตกลง ฯ เป็นเรื่องของกรณีที่ศาลที่ได้รับคำร้องขอจะพิจารณาถึงอำนาจศาลต่างประเทศในการพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับกฎหมายลายลักษณ์อักษรของประเทศสิงคโปร์เป็นอย่างมาก ได้แก่ กรณีหนี้เหนือบุคคลที่เป็นหนี้เงิน ที่ทำการศึกษาอยู่นี้ พิจารณาเขตอำนาจศาลได้จากถิ่นที่อยู่ การยอมรับอำนาจศาลของจำเลย การมีที่ทำการหรือสถานที่ประกอบธุรกิจ ส่วนมูลหนี้อื่น เช่น ละเมิด ซึ่งอยู่นอกเหนือขอบเขตการศึกษา ผู้เขียนจะไม่ขอทำการกล่าวถึง

4. มาตรา 4 ของร่างความตกลง ฯ เป็นเรื่องของการจัดส่งคำร้องขอ เพื่อก่อให้เกิดการบังคับคดีกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าความตกลงในเรื่องดังกล่าวนี้มีความคลุมเครืออยู่มาก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรของประเทศสิงคโปร์ จะพบว่ามีความชัดเจนมาก กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาสามารถดำเนินการร้องขอต่อศาลของประเทศสิงคโปร์โดยวิธีการขอให้ศาลรับจดทะเบียนคำพิพากษาของศาลต่างประเทศนั้นได้โดยตรง แต่ตามมาตรา 4 ของร่างความตกลง ฯ มิได้กำหนดถึงวิธีการในการที่ศาลที่รับคำร้องขอให้บังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ จะใช้วิธีการใด เช่น การรับจดทะเบียน หรือการฟ้องบังคับตามคำพิพากษาของศาล

ต่างประเทศ โดยถือว่าคำพิพากษานั้นเป็นมูลคดี คงเพียงแต่กำหนดว่าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะร้องขอไปยังศาลที่มีอำนาจโดยตรง และส่วนที่ผู้เขียนเห็นว่ามีความคลุมเครือซึ่งเป็นประเด็นสำคัญ ตามมาตรา 4 นี้ คือ ในกรณีที่ให้มีการจัดส่งโดยศาลของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไปยังศาลของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้มีการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศนั้น มิใช่เป็นเรื่องที่ศาลจะหยิบยกขึ้นเองในการจะก่อให้เกิดการบังคับคดีตามคำพิพากษานั้น แต่ต้องเป็นเรื่องที่คู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสียได้ร้องขอขึ้น และควรกำหนดระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอไว้ว่า ภายในระยะเวลาเท่าใดที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องยื่นคำร้องขอ มาตรา 4 นี้ จึงควรแก้ไขเพื่อให้เกิดความชัดเจนขึ้น

5. มาตรา 5 ของร่างความตกลง ฯ เป็นเรื่องของภาษาที่ใช้ในการส่งคำร้องขอ ประกอบกับเอกสารที่แนบท้ายประกอบ ซึ่งต้องมีการแปลเป็นภาษาของประเทศที่ได้รับคำร้องขอ หรือภาษาอังกฤษ ข้อตกลงนี้เป็นหลักเกณฑ์สากลที่นำมาใช้ของทุกประเทศ จึงไม่มีปัญหาต่อการนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้แต่อย่างใด

6. มาตรา 6 ของร่างความตกลง ฯ เป็นเรื่องของการจัดส่งเอกสารที่ใช้ประกอบในการที่ศาลที่ได้รับคำร้องขอจะพิจารณาดำเนินการบังคับตามคำพิพากษา ผู้เขียนเห็นว่า หลักเกณฑ์ในร่างความตกลงนี้มีได้ระบุถึงเอกสารที่จำเป็นที่ต้องได้รับการแปลที่ได้รับการรับรองความถูกต้องจะเป็นบุคคลใด ผู้เขียนเห็นว่า น่าจะมีข้อความเพิ่มไปในตอนท้ายว่า “เอกสารต่าง ๆ จะต้องแนบคำแปลที่ได้รับการรับรองความถูกต้องโดยบุคคลที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายของรัฐที่ร้องขอ”

7. มาตรา 7 ของร่างความตกลง ฯ เป็นเรื่องของการดำเนินกระบวนการวิธีในการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เพื่อก่อให้เกิดการบังคับคดีกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในอีกประเทศหนึ่ง แต่เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าความตกลงในเรื่องดังกล่าวนี้ยังไม่มีความชัดเจนพอ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรของประเทศสิงคโปร์ จะพบว่ามีความชัดเจนมาก กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาสมาารถดำเนินการร้องขอต่อศาลของประเทศสิงคโปร์โดยวิธีการขอให้ศาลรับจดทะเบียนคำพิพากษาของศาลต่างประเทศนั้นได้โดยตรง แต่ตามมาตรา 7 ของร่างความตกลง ฯ ถึงแม้จะมีการกำหนดว่าการดำเนินกระบวนการวิธีในการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในของประเทศที่ได้รับคำร้องขอ ซึ่งเป็นหลักการเคารพต่ออำนาจอธิปไตยก็ตาม แต่มิได้มีการกำหนดถึงวิธีการในการที่ศาลที่รับคำร้องขอให้บังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ จะใช้

วิธีการใด เช่น การรับจดทะเบียน หรือการฟ้องบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ โดยถือว่าคำพิพากษานั้นเป็นมูลคดี

ส่วนหลักในเรื่องที่ศาลที่ได้รับคำร้องขอจะต้องไม่เข้าไปตรวจสอบในเนื้อหาสาระของคำพิพากษา เป็นการเคารพต่อหลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งคำพิพากษา และถือว่าคำพิพากษามีความเสร็จเด็ดขาด ตามที่ได้มีการศึกษามาแล้วในบทที่ 1 หลักเกณฑ์ในส่วนนี้เป็นหลักสากลที่สามารถยอมรับได้

8. มาตรา 8 ของร่างความตกลง ฯ เป็นเรื่องของผลในการยอมรับบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ซึ่งคำพิพากษานั้นจะมีผลเสมือนกับว่าเป็นคำพิพากษาที่เกิดจากศาลที่ได้ดำเนินการบังคับตามคำพิพากษานั้นเอง หลักเกณฑ์ข้อนี้ เป็นการเคารพต่อหลักแห่งพันธกรณีที่เกิดจากแนวความคิดว่า เมื่อศาลทุกศาลตัดสินคดีแล้ว คู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องจะเกิดหน้าที่หรือความผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามคำพิพากษา และเท่ากับว่าคำพิพากษามีความศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งการที่ศาลที่ได้รับคำร้องขอยอมรับบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศนั้น หลักเกณฑ์ข้อนี้จึงสามารถยอมรับได้

อาจสรุปได้ว่าหลักเกณฑ์ของร่างความตกลงว่าด้วยเรื่องการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศในคดีแพ่งและพาณิชย์ ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรสเปน ที่ผู้เขียนนำมาศึกษาและวิเคราะห์นั้น เป็นเพียงแนวทางในการศึกษาถึงความเป็นไปได้เพียงใด ในการที่ประเทศไทยจะนำหลักเกณฑ์ตามร่างความตกลง ฯ มาใช้เป็นแนวทางในการที่จะทำความตกลงในรูปของสนธิสัญญากับประเทศสิงคโปร์ ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีความเป็นไปได้ กล่าวคือ หลักเกณฑ์ตามร่างความตกลงฯ มีความสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ลายลักษณ์อักษรในเรื่องการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศของประเทศสิงคโปร์อยู่มาก แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีบางประเด็นที่สำคัญที่มีได้บัญญัติไว้ในร่างความตกลง ฯ ดังกล่าว ได้แก่ หลักเกณฑ์ในเรื่องความเสร็จเด็ดขาดและถึงที่สุดของคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาที่สำคัญที่เป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับในนานาอารยประเทศ หรือในอนุสัญญาระหว่างประเทศที่สำคัญ นอกจากนี้ ในเรื่องของการกำหนดจำนวนเงินที่แน่นอน ข้อจำกัดในเรื่องคำพิพากษาได้มาโดยการฉ้อฉล การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศที่จะเป็นการขัดต่อความยุติธรรม มิได้มีการบัญญัติไว้ ฉะนั้น หลักเกณฑ์ของร่างความตกลง ฯ ดังกล่าวนี้น่าจะนำมาใช้จึงต้องมีการเพิ่มเติมข้อตกลงเพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น